

Voorstel ambtenaren van Financiën: ouderen betalen straks veel meer belasting dan werkenden. Is dat nog uitlegbaar?

Afgelopen dinsdag 22 juli 2025 werd mijn artikel door deze krant gepubliceerd, waarin ik zeg dat het onzin is dat de AOW op de schop zou moeten vanwege “vergrijzing.”

Zaterdag 11 juli 2025 werd het voorstel tot fiscalisering van de AOW-premie gepubliceerd, bepleit door secretaris-generaal Bas van den Dungen van het ministerie van Financiën. Het lijkt er haast op dat deze publicaties proefballonnen zijn om een strategie toe te passen om de rekening van bijvoorbeeld de defensie uitgaven puur bij de gepensioneerden te leggen.

Afgelopen dinsdag liet ik zien dat dit volkomen onnodig is en feitelijk misleiding is.

Maar als de fiscalisering in een klap komt heeft dat enorme consequenties voor de netto inkomens van iedereen die iets meer heeft dan alleen een AOW-uitkering.

Gepensioneerden zouden bij een gelijk bruto-inkomen straks aanzienlijk méér belasting gaan betalen dan werkenden. In sommige gevallen loopt dit verschil op tot ruim €5.000 netto per jaar. Is dit dan nog uitlegbaar — laat staan rechtvaardig?

Gelijke tarieven, maar ongelijke behandeling

Het voorstel houdt in dat ook gepensioneerden voortaan 17,9% AOW-premie gaan betalen over het inkomen in de eerste belastingschijf (tot €38.411). Op het oog lijkt dit een gelijke behandeling: gelijke monniken, gelijke kappen. Maar wie verder kijkt, ziet dat gepensioneerden structureel benadeeld worden.

Zij ontvangen namelijk aanzienlijk minder fiscale voordelen dan werkenden. De arbeidskorting, die voor werkenden kan oplopen tot duizenden euro's per jaar, geldt niet voor gepensioneerden. De algemene heffingskorting ontvangen zij slechts voor de helft. In plaats van de arbeidskorting krijgen zij een relatief lage ouderenkorting.

Daarbovenop komt de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet (Zvw) van 5,26%, die gepensioneerden zelf moeten afdragen. Werkenden betalen deze premie niet rechtstreeks; die wordt door de werkgever voldaan. Hierdoor betalen gepensioneerden met een modaal of iets hoger inkomen straks veel meer belasting én premie, terwijl ze minder fiscale voordelen krijgen.

Online wordt een plaatje bijgevoegd van een inkomen van ongeveer € 43.000,-, waarbij je ziet dat de gepensioneerde bij verdere fiscalisering maar liefst € 7.296 (is € 608 in de maand) minder overhoudt dan de werkende. Dit is niet meer uit te leggen.

Eén economie, twee belastingstelsels

Wat dit voorstel bijzonder schrijnend maakt, is dat de levensonderhoudskosten voor iedereen gelijk zijn: boodschappen, huur, energie — daar staat niemand buiten. Toch dreigt voor ouderen een dubbele fiscale last. En zij hebben vaak geen enkele mogelijkheid meer om hun inkomen aan te vullen, behalve door in te teren op spaargeld of pensioen.

Daar komt een moreel punt bij: veel ouderen hebben decennialang AOW-premie betaald. Die solidariteit werkte — generatie op generatie droeg de zorg voor elkaar. Maar nu lijkt de overheid te zeggen: *u mag opnieuw betalen voor een voorziening waar u eindelijk zelf gebruik van maakt.*

De maatschappelijke bijdrage van ouderen telt niet mee

Veel ouderen blijven actief in de samenleving — als vrijwilliger, mantelzorger, oppas voor de kleinkinderen, of zelfs in deeltijd betaald werk. Zij leveren een onmisbare bijdrage, vaak zonder financiële vergoeding. Toch erkent het belastingstelsel uitsluitend betaald werk. Zorg, gemeenschapsdienst en levenservaring lijken in dit systeem niets waard.

Waar is nog de rechtvaardigheid?

Natuurlijk staan we voor grote uitdagingen: de druk op de overheidsfinanciën met bijvoorbeeld defensie. Dinsdag liet ik zien dat op de vergrijzing voor wat betreft de AOW al geanticipeerd is: de AOW-leeftijd en pensioenleeftijd zijn de afgelopen jaren fors verhoogd, hetgeen bij de opheffing van het Spaarfonds AOW van 50 miljard is afgesproken. Een extra, structurele belastingverzwaring voor gepensioneerden — zonder compensatie en mét structureel minder belastingvoordelen — is geen oplossing, maar een eenzijdige lastenverschuiving naar een groep die zich vaak moeilijk kan verweren.

Is dit nog solidariteit, of spreken we van sluipende leeftijdsdiscriminatie, verpakt als fiscaal beleid?

De overheid heeft de plicht om belastingmaatregelen niet alleen uitvoerbaar en financieel houdbaar te maken, maar ook maatschappelijk uitlegbaar en rechtvaardig. In dit geval dreigt helemaal het tegenovergestelde.

Tijd voor een eerlijk debat — en voor rechtvaardig beleid

De samenleving verdient een belastingstelsel dat alle generaties recht doet. Dit voorstel mist die balans en tast het draagvlak aan. Daarom is het nu echt tijd voor een open en eerlijk debat over de grenzen van fiscale rechtvaardigheid.

En met de verkiezingen in oktober van dit jaar in aantocht, roep ik ouderen op om extra scherp te letten op de standpunten van politieke partijen. Laat u niet zonder weerwoord naar de fiscale slachtbank leiden.